

WPROWADZENIE

Migracja ma dwa oblicza – emigracja i imigracja. Przemieszczanie się dużych grup ludzi jest nierozłącznie związane z historią człowieka, od momentu kiedy około 200 tys. lat temu rozpoczęła się migracja ze środkowej Afryki, która doprowadziła do zaludnienia wszystkich kontynentów. Migrujący ludzie spotkali na swojej drodze przedstawicieli innych hominidów – neandertalczyków czy denisowian, dla których nasi przodkowie byli imigrantami. Minęły dziesiątki tysięcy lat i migracje nie tylko nadal mają miejsce, ale nasiliły się. Ludzie szukają nowych miejsc do życia z powodu ucieczki przed wojną, prześladowaniami, zniewoleniem, biedą, ale również w poszukiwaniu nowych możliwości rozwoju, realizacji swoich ambicji i marzeń. Emigrujący ludzie w nowym środowisku stają się imigrantami i muszą zmierzyć się z miejscowym społeczeństwem, jego kulturą, religią, obyczajami, ekonomią, prawodawstwem itd. Relacje między imigrantami i społecznością lokalną są bardzo delikatną materią, wymagającą empatii, tolerancji i szacunku. Mają one też istotny wydźwięk społeczny oraz efekty ekonomiczne.

Od przełomu ustrojowego z 1989 roku z Polski wyemigrowało wielu Polaków, w tym wielu wysoko wykwalifikowanych pracowników, m.in. lekarzy, inżynierów, informatyków, naukowców i pielęgniarek. Większość z nich nie wróciła. Losy polskich emigrantów przez lata nie budziły żywszych dyskusji, choć dość powszechne było przeświadczenie, że Polska została zubożona o wielu wartościowych i kreatywnych obywateli. Podobna sytuacja dotyczyła imigrantów, którzy przybyli do Polski z różnych krajów, m.in. z krajów azjatyckich i Ukrainy. Przysłowiowa temperatura dyskusji dramatycznie wzrosła, a nawet stała się jednym z kluczowych tematów sporów politycznych, kiedy do Europy zaczęły przybywać rzesze imigrantów z Afryki i Bliskiego Wschodu. Minione dwa lata zaznaczyły się najpierw napływem imigrantów przedostających się przez granicę z Białorusią, a później niewyobrażalnym dramatem ludności ukraińskiej uciekającej do Polski przed zbrodniczą agresją Rosji. Z dumą należy podkreślić, że niezwykle pomocna i pełna empatii reakcja Polaków na dramat imigrantów ukraińskich zasługuje na najwyższe uznanie.

Podczas XXIV sesji z cyklu Dwugłos Nauki pt. „Migracje – historia i terażniejszość”, która odbyła się w listopadzie 2022 roku, zaproszeni wykładowcy przedstawili różne spojrzenia na problemy związane z migracją zarówno z historycznego, jak i terażniejszego punktu widzenia. Jestem przekonany, że przedstawione wykłady są ważnym głosem odnoszącym się do kwestii migracji:

Prof. dr hab. Tomasz Jasiński, Biblioteka Kórnicka PAN w Kórniku: *Wędrowki ludów w Europie w czasach starożytności i średniowiecza.*

Dr Maciej Beręsewicz, prof. UEP, Uniwersytet Ekonomiczny w Poznaniu i Urząd Statystyczny w Poznaniu: *Ilu jest w Polsce cudzoziemców? Ujęcie statystyczne i ekonomiczne.*

Ks. prof. dr hab. Piotr Mazurkiewicz, Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie: *Bliski Wschód bez chrześcijan? Migracja a zmiany w strukturze religijnej społeczeństw na Bliskim Wschodzie*

Dr hab. Michał Bilewicz, prof. UW, Uniwersytet Warszawski: *Stosunek do imigrantów w Polsce. Konsekwencje kontaktu i mowy nienawiści.*

*Prof. dr hab. Marek Świtoński, czł. rzecz. PAN
Prezes Oddziału Polskiej Akademii Nauk w Poznaniu*